

ریسک‌های جهانی در سال ۲۰۲۱

براساس گزارش مجمع جهانی اقتصاد

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران
معاونت بررسی‌های اقتصادی

تهیه کننده: فروغ کریمی امیرکیاسر

ناظر: عاطفه قاسمیان

واحد گردآوری و تحلیل آمارهای اقتصادی

معاونت بررسی های اقتصادی

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران

بهمن ۱۳۹۹

از طریق پست الکترونیکی زیر می توانید پیشنهادهای و نظرات اصلاحی خود را به واحد مربوطه منعکس نمایید:

economic.tccim@gmail.com

استفاده از مطالب این گزارش با ذکر منبع بلامانع است.

ریسک‌های جهانی در سال ۲۰۲۱

هزینه‌های انسانی و اقتصادی کووید-۱۹ بسیار زیاد است. این همه‌گیری تهدیدی است که به دنبال خود، تنزل پیشرفت‌ها در زمینه کاهش فقر و نابرابری و تضعیف بیشتر انسجام اجتماعی و همکاری جهانی را به همراه خواهد داشت. تعاملات و تغییر ناگهانی در بازارها می‌تواند منجر به عواقب ناگوار و از دست‌دادن فرصت‌ها برای بخش‌های زیادی از جمعیت جهانی شود. تبعات این همه‌گیری - به شکل ناآرامی‌های اجتماعی، تفرق سیاسی و تنش‌های ژئوپلیتیکی - اثرگذاری واکنش‌های ما در برابر سایر تهدیدهای اصلی دهه آینده را شکل می‌دهد: حملات سایبری، سلاح‌های کشتار جمعی و به ویژه تغییرات آب و هوایی.

درک ریسک‌های جهانی

از جمله مهم‌ترین ریسک‌های ده سال آینده، تغییرات اقلیمی شدید، عدم موفقیت اقدامات مقابله با تغییرات مزبور و تشدید آسیب‌های زیست محیطی توسط انسان، همچنین تمرکز قدرت دیجیتال، نابرابری دیجیتال و شکست امنیت سایبری است. در میان بالاترین ریسک‌های اثرگذار طی دهه آینده، بیماری‌های عفونی، در جایگاه نخست، و به دنبال آن شکست اقدامات آب و هوایی و سایر خطرات زیست محیطی، همچنین سلاح‌های کشتار جمعی، بحران‌های معیشتی، بحران بدهی و خرابی زیرساخت‌های فناوری اطلاعات در جایگاه‌های بعدی قرار دارند.

زمانی که بحث به افق زمانی‌ای می‌رسد که در آن این ریسک‌ها به تهدیدی مهم برای جهان تبدیل می‌شوند، محتمل‌ترین تهدیدها- تهدیدهایی که احتمالاً طی دو سال آینده وجود دارد - شامل بحران‌های اشتغال و معیشت، ناامیدی گسترده جوانان، نابرابری دیجیتال، رکود اقتصادی، آسیب‌های زیست محیطی ساخته شده توسط انسان، فرسایش انسجام اجتماعی و حملات تروریستی است.

تهدیدهای اقتصادی به طور برجسته در بازه زمانی ۳-۵ ساله شامل؛ حباب دارایی‌ها، بی‌ثباتی قیمت، شوک‌های کالایی و بحران بدهی خواهد بود و به دنبال آن خطرات ژئوپلیتیکی، از جمله روابط بین کشوری و درگیری، و ژئوپلیتیزه‌سازی منابع قرار دارند. در افق ۵ تا ۱۰ ساله، خطرات زیست محیطی مانند از دست رفتن تنوع زیستی، بحران‌های منابع طبیعی و شکست اقدامات مقابله با تغییرات اقلیمی و در کنار آن توسعه سلاح‌های کشتار جمعی، اثرات سوء فناوری و فروپاشی دولت‌ها یا نهادهای چند جانبه، غالب خواهند بود.

افزایش شکنندگی اقتصادی و تقسیمات اجتماعی

شکاف‌های اساسی در حوزه مراقبت‌های سلامت، آموزشی، ثبات مالی و فناوری منجر به تأثیر نامتناسب بحران بر برخی گروه‌ها و کشورها شده است. کووید-۱۹ نه تنها باعث بیش از دو میلیون مرگ (تا زمان نوشتن این گزارش) شده، بلکه اثرات اقتصادی و طولانی مدت آن بر سلامتی پیامدهای مخربی خواهد داشت. شوک اقتصادی این همه‌گیری - معادل ۴۹۵ میلیون شغل ساعات کاری تنها در سه ماهه دوم سال ۲۰۲۰ از بین رفته است - نابرابری را افزایش می‌دهد و حتی ممکن است احیای آن به طور نابرابر اتفاق بیافتد. انتظار می‌رود در سال ۲۰۲۰ فقط ۲۸ اقتصادها رشد کنند. تقریباً ۶۰ درصد پاسخ‌دهندگان به نظرسنجی انجام شده توسط مجمع جهانی اقتصاد، «بیماری‌های عفونی» و «بحران‌های معیشتی» را به عنوان مهمترین تهدیدهای کوتاه مدت برای جهان معرفی کردند. از دست دادن زندگی و معیشت، خطر «تحلیل انسجام اجتماعی» را افزایش می‌دهد و همچنین یک تهدید کوتاه مدت مهم است.

نگرانی ناشی از شکاف دیجیتالی و پذیرش فناوری

کووید-۱۹ با گسترش دیجیتالی سازی تعاملات انسانی، تجارت الکترونیکی، آموزش آنلاین و دورکاری، انقلاب صنعتی چهارم را تسریع کرده است. این تغییر و تحولات مدت‌ها پس از همه‌گیری، جامعه را متحول خواهد ساخت و نوید مزایای بزرگی را می‌دهد - امکان کار از راه دور و تولید سریع واکسن دو نمونه هستند - اما باعث تشدید و ایجاد نابرابری نیز می‌شوند. پاسخ‌دهندگان به نظرسنجی، «نابرابری دیجیتال» را به عنوان یک تهدید کوتاه‌مدت مهم ارزیابی کرده‌اند. افزایش شکاف دیجیتالی می‌تواند شکنندگی‌های جامعه را بدتر و چشم اندازه‌های بهبود فراگیر را تضعیف کند. در عین حال پیشرفت‌ها در حوزه فراگیری دیجیتالی می‌تواند با افزایش وابستگی دیجیتال، تسریع اتوماسیون، سرکوب اطلاعات، شکاف در تنظیم فناوری و شکاف در مهارت‌ها و توانایی‌های فناوری تهدید شود.

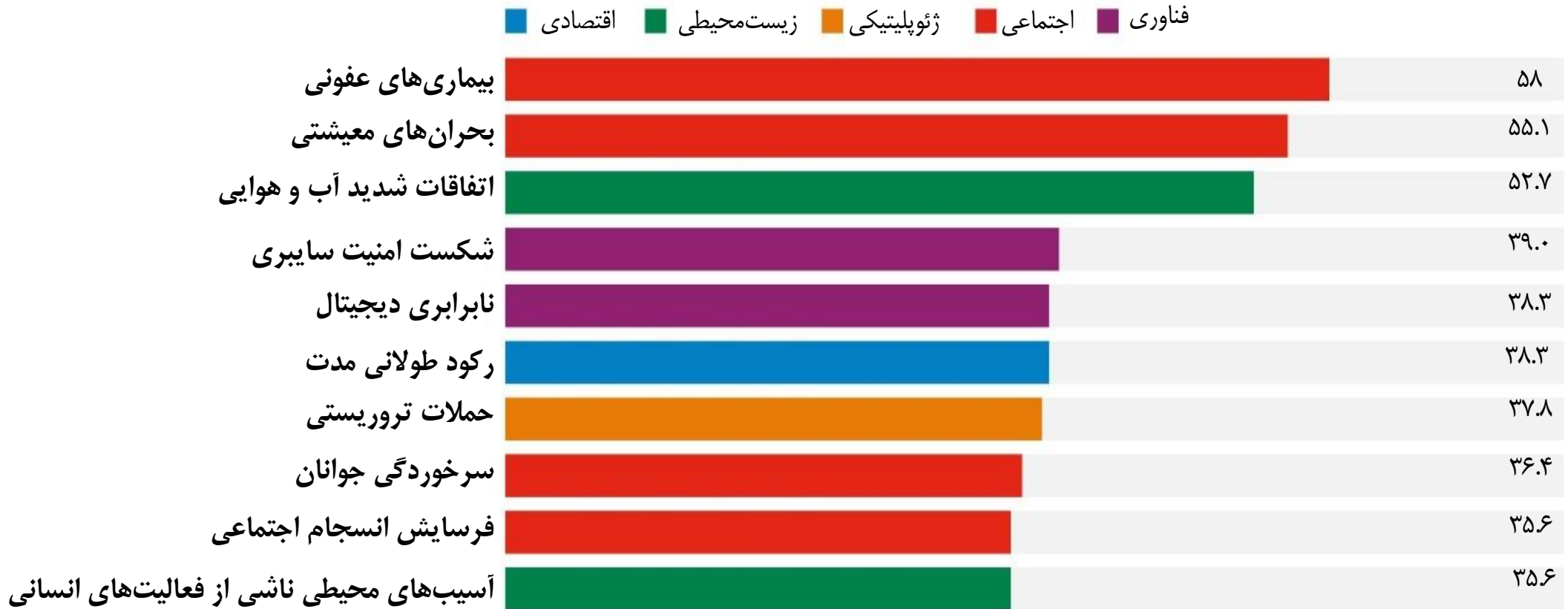
ظهور نسلی جوان در مواجهه با اختلالات مضاعف و مقارن با عصری که فرصت‌ها از دست رفته‌اند

در حالی که جهش دیجیتالی به جلو، فرصت‌هایی را برای برخی جوانان فراهم کرده، اکنون بسیاری از آنها در حال ورود به بازار نیروی کار، در عصر یخبندان اشتغال، هستند. طی دهه گذشته، جوانان در سراسر جهان دومین بحران بزرگ جهانی خود را تجربه کرده‌اند. این نسل که قبلاً در معرض تخریب محیط‌زیست، پیامدهای بحران مالی، افزایش نابرابری و اختلالات ناشی از تحولات صنعتی قرار گرفته بود، اکنون با چالش‌های جدی برای آموزش، چشم‌انداز اقتصادی و سلامت روانی مواجه است.

طبق نظرسنجی انجام شده، خطر «سرخوردگی جوانان» عمدتاً توسط جامعه جهانی نادیده گرفته می‌شود، اما در کوتاه‌مدت می‌تواند به یک تهدید مهم برای جهان تبدیل شود. اگر نسل فعلی مسیرهای کافی برای دستیابی به فرصت‌های آینده را نداشته باشد و اعتماد خود را به نهادهای اقتصادی و سیاسی امروز از دست بدهد، پیروزی‌ها و موفقیت‌های جوامع که به سختی بدست آمده می‌تواند از بین برود.

تهدیدهای کوتاه مدت

تهدیدهای روشن و فعلی کوتاه مدت (۰ - ۲ سال)

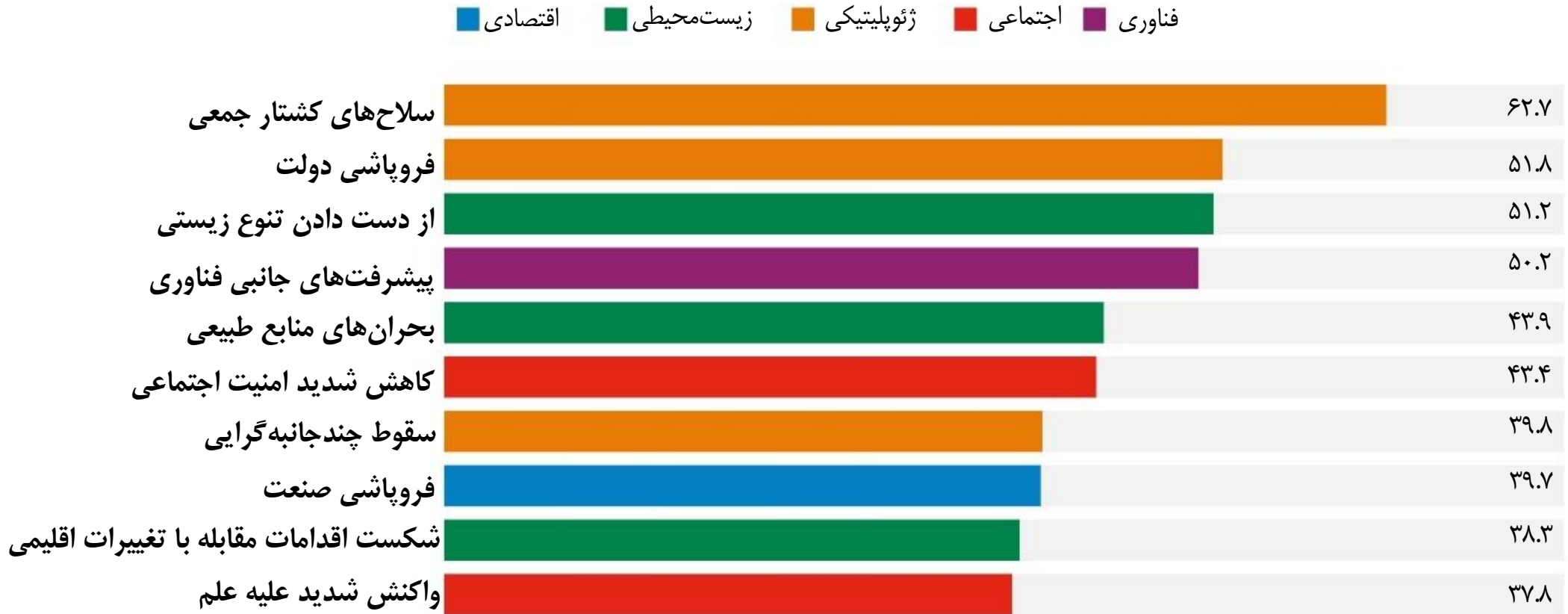

اثرات ادامه دار، تهدیدهای میان مدت (۳ تا ۵ سال)

■ اقتصادی
 ■ زیست محیطی
 ■ ژئوپلیتیکی
 ■ اجتماعی
 ■ فناوری

تهدیدهای موجود، خطرات بلندمدت (۵ تا ۱۰ سال)

بزرگترین ریسک‌های جهانی ۲۰۲۱

بزرگترین تهدیدهای جهانی به لحاظ احتمال رخداد

بزرگترین تهدیدهای جهانی به لحاظ اثرگذاری

■ اقتصادی
 ■ زیست‌محیطی
 ■ ژئوپلیتیکی
 ■ اجتماعی
 ■ فناوری